

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravišтво: Ljubljana, Franciška ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 1.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Svoboda v sovjetski Rusiji.

Iz »Arbeiter Zeitung« z dne 9. t. m. posnemamo: Pred nekaj meseci je v Moskvi izšla knjižica z naslovom: »Diskusijsko gradivo«. Vsebinske te knjige je: »Naziranje sodruga Mjasnikova; Leninovo pismo; Sklep organizacijskega urada osrednjega odbora ter revolucija delavcev iz Matohvila. Na ovitku je še zapisano: »Samo za člane komunistične stranke. Tiskanih je 500 izvodov. Dovoljeno od vojaške cenzure.« Zares vredno je čitati dobresedne izvlečke iz brošure, ki jih je zbrala švicarska sodružica E. Teslin v nekem letaku.

Mjasnikov je dolgoleten, zvest član komunistične stranke Rusije. V tej brošuri pripoveduje: »Od tih enaist let mojega delovanja v stranki pred l. 1917. sem preživel sedem in pol leta v zaporih in pri prisiljenem delu, kjer sem vsega skupaj gladoval 75 dni v znak protesta. Brez usmiljenja so me tepili in mučili. Ostala tri in pol leta sem preživel na begu. Trikrat sem zbežal iz prognanstva, iz naselbine za prisiljeno delo v Sibiriji, ne na ta način, kakor je zbežal sodrug Trocki, ki mu je bilo mogoče, kupiti si severne jelene, ne, tekel sem »kakor zajec« pa ne v inozemstvo, kakor je to storil Trocki, temveč v Rusijo na zopetno delovanje v stranki.

Mjasnikov, eden od tistih revolucionarcev, ki so bili pripravljeni za vsako žrtev, on, ki se je boril z vso strastjo za

rusko revolucijo v komunistični stranki, ki je še danes član komunistične stranke — nam pripoveduje v tej brošuri o gospodstvu svobode, kakor jo pojmuje boljševizem, za katero pa ravno on nima nikakršnega razumevanja. V komunistični stranki je stopil v opozicijo. Zato ga je — kakor on sam poroča — poslal osrednji odbor koncem l. 1920. iz Moskve v Petrograd »na povelje«. »Pregledali so me, da bi se poboljšal«. Pripoveduje, kako se mu je tam godilo:

»Ko sem došel v Petrograd, je tamkaj vladalo slavnostno razpoloženje. Vsi listi so pisali, naj se zbude zaspanci, da se petrograjska industrija zopet oživi itd. To pa so bile neresnične vesti. Ko sem si pa stvar bližje ogledal, sem videl, in sicer ne brez začudenja, da ni bil Petrograd v nobenem oziru slavnostno rdeč. V tovarnah in v železniških delavnicah so večkrat stavkali; tu ni bilo komunističnega vpliva. Za vse stavke so dolžili menjševike in socialne revolucionarje, te »zlobne agitatorje«. Da odpravijo nemire, so jih kratkoma zaprli. Kljub temu so se stavke nadaljevale.«

Tako je bilo v obratih! Kako pa se boljševiška »svoboda« v obratih, pa celo v komunistični stranki udeležuje, nam Mjasnikov tako-le pripoveduje:

»Imamo svobodno besedo na trgu, na kolodvoru, na železnici, v pristanišču, ne pa po tovarnah in delavnicah, tudi ne na kmetih. Čeka (izvanredna komisija) tu ostro nadzoruje s posredovanjem komunistov »dobro vedenje« delavcev in kmetov. V stranki sami se vsako svobodno mnenje sramotno zatira. Če se kdo od navadnih članov usoja misliti s svojo glavo, ga začno vsi smatrati za krivoverca. Vsak poizkus, izreči kako

kritično besedo, je vzrok, da postavijo drzneža na listo menjševikov ali socialnih revolucionarjev, kar ima seveda usodopolne posledice za dotičnega.«

Dobre komunistične voditelje, ki postavljajo menjševike in socialne revolucionarje na črne liste, nam slika Mjasnikov tako-le:

Med vojno (t. j. državljansko vojno. Opom. uredn.), se je ustvarila neka posebna vrsta komunizma. Ta komunizem je neprisiljen, spreten, vsegaveden, predvsem pa razume ugajati predstojniku, kar oblasti že doigo časa zelo rade vidi. Ce uživa pri delavcih ugled ali ne, kaj to njega briga? Oblasti ga imajo rade — in konec ... Do oblasti pa ne prideš brez prijave, zakaj vsepovsod je zmešnjava, zavlčevanje. Astoria (nekoč imeniten hotel in restavracija, danes hotel vladajočih boljševiških krogov. Op. uredn.), zastražena s strojnici, je postala škandal za celo mesto — vse je tam pijano.

O razmerah v Petrogradu pred uporom v Kronstadtu nam piše Mjasnikov sledeče:

Komunist je imel dolžnost, reči, da je vse dobro. Popolna neodgovornost je med delavstvom, pri organiziranih, kakor tudi pri neorganiziranih, kajti delavske mase molče ali pa stavkajo. Stavkojočih namreč ne zapro — kajti vsi stavkajo — kdor pa govori, tega gotovo preženejo ali ga pa zapro.

Zato vsi vedno bolj in bolj molče. Tako dolgo molče, da se naenkrat med seboj razumevajo v tem smislu, da ni ničesar več, o čemer bi se še izplačalo govoriti. Samo to še ostane: klofutati se med seboj. Tako je tudi bilo v Kronstadtu. Vse je mirno in v redu in kar na-

Pismo s Češkega.

(Konec).

Ne bom popisoval moderno opremljene delavnice mesnih izdelkov, hladilnic, prekajevalnic, topilnic slanine, loja, kuhinjskih naprav za klobase, povem naj le, da dela ves dan trideset mesarjev in da prodajo dnevno ogromno množino hrenovk. Osrednja prodajalna je razdeljena na mesnico, kolonijalno blago, manufakturo, mlekarino, povsod vlada skrajni red in snaga, postrežba je točna, vestna in uljudna; kupujoče stranke so videti prav zadovoljne. Prodajalci in prodajalke imajo kot sneg bele plašče. Nisem videl ne zavijanja in ne tehtanja, temveč samo podajanje gotove količine že zavitega blaga. Postrežba je na ta način hitra do skrajnosti. Nad prodajalnimi prostori je dvorana za tehtanje in merjenje špece-rije. Vsi obrati, kar sem jih omenil, zamažejo ogromno perila. Osredni zavod, ki vsebuje pralnico in likalnico, skrbi točno s paro in milom za lično zunanjost konsumskih uslužbencev. Moje pripovedovanje pa ne bi bilo popolno, če ne bi omenil

še lastne konsumne točilnice piva in razpošiljalnice istega. Tu smo za ta dan končali svoje pregledovanje zmučenih, toda zadovoljni nad sijajnim uspehom delavske zavezanosti. Nadpivar nas je pogostil s par čašami sveže natočenega piva, ki nas je poživelo in še bolj navdušilo.

V popoldanskem programu je bilo ogledovanje »Pekla«, zvečer pa spremljanje D. T. J., ki odhajajo v Lipsko na mednarodno tekmo. Pismo ne bi imelo konca, če bi hotel vse le malo natančneje popisati. Organizacije, ki se nahajajo v »Peklu«, sem že omenil, priložim naj le, da je treba take reči videti, povedati se to ne more tako točno. Stavba kakor ljubljanski hotel Union, ne zadošča danes delavskim strokovnim, političnim in gospodarskim organizacijam. S tem je vse povedano. Več kot dve uri sem hodil iz sobe v sobo ter se čudil in čudil. Geslo: »Vse iz lastne sile!«, je ona čudodelna skrinjica, ki jo nosi plzensko delavstvo povsod s seboj, ki čara iz nič boljše življenje svobodnih, bratskih, enakih družin!

Ob devetih zvečer je mrgolelo prostorno letno telovadišče Delavske telo-

vadne jedenote Plzen starih in mladih, malih, velikih, ki so prišli, da spremijo mile brate na prvo pot v svet, na mednarodno tekmo v Lipsko. Zbralo se je gotovo nad 5 tisoč ljudi; godba je igrala, živahno čebljanje in izpraševanje je spremljalo odhajajoče sodruge in sodružice, oblečene v lične, priproste kroje, sive barve, rdeče srajce in črne čepice z rdečim šopom. Telovadkinje imajo enak kraj z belo bluzo, sivim baretom. Skoro je zatrobil rog, godba se je postavila v čelo, za njo telovadci in telovadkinje, potem pa ostalo občinstvo. Daljši sprevod kot od »Zvezde« pa do južnega kolodvora se je začel med najživalnejšimi aklamacijami pomikati proti kolodvoru, kjer je že čakal posebni vlak, da odpelje nezlomljivo delavsko silo proti zapadu, kjer trdno upa, da pribori zmago češki delavski himni Z vaji s kladivi. Še en gromovit »Na zdar«, vlak se pomakne in odpelje naš up in našo nado, z njimi pa naše najiskrenejše želje uspehov sijajne zmage! S sodrugom Jiroutom sva se tiho poslovila.

enkrat, ne da bi ti kdo kaj povedal — dobiš klofuto. Kaj je Kronstadt? Nekaj sto komunistov se bje z nami. Kaj to pomeni? Kdo je kriv, da vladajoči ne govorijo niti nekomunistom niti priprostim komunistom? To medsebojno nesporazumljenje je šlo tako daleč, da so prišli za orožje.

Boljševiške vladne čete so namreč »govoreče delavce« postreljale... Kako globoko da je komunistična stranka v ruskem proletariatu ukoreninjena, o tem nas Mjasnikov natančno podučuje:

V Moskvi, v Petrogradu, v uralski pokrajini, v vseh tovarnah in obratih obstoja danes ostra nezaupljivost napram komunistom. Če se izvenstrankarji v obratih po skupinah zbirajo, tedaj govorijo med njimi, menjševiki in socialni revolucionarji; če pa vidijo bližajočega se komunisto, tedaj se raidejo ali pa začno o nečem drugem govoriti. Kaj je to? Išorska tovarna za železino prežene v času stavke iz svojega zborovanja vse komuniste, med njimi tudi one, ki tam delajo. Na predvečer skoro splošne stavke v Petrogradu (pred uporom v Kronstadtu. Op. ur.) nismo ničesar vedeli o tem. Da pa je bila stavka pripravljena in da je imela svoje voditelje, to prav dobro vemo. Vendar nismo sanjali o njej, ker imamo v vseh obratih komuniste. Kaj pomenja vse to? **Delavski razred se je ločil od komunistične stranke z neprodno steno**, tako da ne morejo komunisti kakor nekdanji detektivi, ničesar vedeti. Delavci ne imenujejo komuniste komunistične stanice, temveč komunistične vohune. Zakaj? Kje tiči vzrok? Morebiti boste rekli, da delavski razred krivično kaznuje komunistično stranko? Da se je delavskemu razredu svoboda govora vedno priznavala in tudi sedaj priznava? Jaz izjavljam, da to ni res. **Delavski razred kaznuje komunistično stranko radi tega, ker je l. 1921. pri delavskem razredu uporabljala iste metode, ki jih je izdelala v letih 1918. do 1920. za buržoazijo.**

Mjasnikov, ki je vse to globoko potrj doživel, pravi: »Prišel sem do prepričanja, da ne smem več molčati.« »Ali se mi sme«, tako nadaljuje na drugem mestu, potem ko je pripovedoval, koliko in kako strahovito je trpel za delavski razred, »podeliti samo trohica svobode, četudi samo v stranki? Ali — takoj z bogom, če se izkaže, da sem z vami sporazumen?« In obupano kliče:

»Zmelite svetovni buržoaziji kosti, pa bo vse v redu! Nesreča pa je ta: Mahate proti buržoaziji, **zadenete pa delavca**. Koga danes vsepovsod najbolj zapirate, če ne protirevolucionarje, delavce in kmete; tega ne morete tajiti. Ali ne veste, da sedi po sto in tisoč proletarcev v zaporih zaradi takega pogovora, ki ga jaz sedaj imam?

Niti en kapitalist ni zaprt, ker kapitalist tudi ne bo tako vpraševal. Jaz sem samo radi tega prost, ker sem že petnajst let komunist, ki je svoje komunistično prepričanje s trpljenjem plačal. Razen tega pa me še delavski razred dobro pozna. Če bi bil priprosti ključavničarski komunist v kakem železniškem obratu, kje bi pač sedaj bil. **V rokah »ččke« ali še huje: ustrelili bi me bili »na begu«**, prav tako, kakor sem jaz nekoč Mihajla Romanova (carjevega brata. Op. uredn.) »na begu« ustrelil ali kakor so Rozo Luksemburg in Liebknehta »na begu« ustrelili.

Ponavljamo: »Mahate proti buržoaziji, kri pa teče iz mojih zob, kosti pokajo pri nas delavcih.«

Mjasnikov zahteva potem: 1. Oživiljenje sovjetov delavskih delegatov, predvsem pa njih zbližanje s tovarniškim življenjem; 2. organizacija prostovoljnih kmečkih zvez z dalekosežnimi pravicami; 3. **ukinitje smrtne kazni ter razglasitev svobode govora in tiska.**

Osrednji odbor ruske komunistične stranke se je moral baviti z naziranjem sodruha Mjasnikova, ki je pri delavstvu zelo priljubljen. O tem nas podučuje sledeči odlok št. 4771 z dne 23. avgusta 1921, ki je tudi natisnjen v omenjeni knjižici:

Razprava o sodruhu Mjasnikovu (Mjasnikov je bil prisoten). Sklenilo se je: **Naziranja sodruha Mjasnikova se ne strinjajo z interesi stranke; sodruha Mjasnikova dolžnost je, ne nastopati s svojimi naziranjmi na javnih strankinih shodih.**

S tem so boljševiško »svobodo« zopet rešili! Kdo hoče pri vsem tem še trditi, da je delavstvo pri komunistih v dobrem varstvu?

Politične vesti.

+ V Zagrebu se bo vršil od 13.—16. t. m. III. kongres judovskih omladinskih združenj. Javnosti bodo pristopne sledeče prireditve: športne, koncertne, prikazovanje palestinskega filma in umetniška razstava. Vstopnice izdaja kongresni urad v Palmotičevi ulici.

+ V Novem Sadu je izdala nacionalistična omladina proglas z naslovom: Za čast Francoske. V proglasu je omenjala napade novosadskega lista »Deutsches Volksblatt« proti — Francoski. Nacionalistična oz. fašistovska omladina je pozivala oblasti, naj ustavijo ta list, ki napada — Francijo, zaveznico Jugoslavije. — Mladiči so 10. t. m. po objavi svojega proglasa vdrli v uredništvo »Deutsches Volksblatt« ter odnesli s seboj zalogo knjig in spisov, ki so jo zunaj mesta slovesno zažgali. Oblasti so se zganile šele po storjenem dejanju. V Jugoslaviji se v resnici dogajajo neverjetne lopovščine, ne da bi jih pristojne oblasti zabranile. Zakoni, ki so jih vladni mogotci sami skovali, veljajo seveda le za delavstvo.

+ V Belgradu zboruje konferenca za konkordat z Rimom. Konferenci prisostvuje tudi papežev nuncij Pelegrinetti. Obravnavali so že več točk konkordata, vendar pa še niso prišli do zaključkov.

+ **Vodstvo italijanske socialistične stranke** je objavilo proglas, v katerem pravi, da se ne čuti premagano, temveč da bo nadaljevala svoj boj proti oboroženi sili. — V Turinu so fašisti razdejali uredništvo »Stampe«. — Ministrski predsednik De Facta je dobil v parlamentu zaupnico z 247 glasovi proti 121 glasovom.

+ Iz Ženeve poročajo, da je komisija za skupno delovanje duševnih delavcev, končala svoje delo 9. t. m. Komisija je izdelala načrt za internacionalni kongres duševnih delavcev, ki se bo vršil v najkrajšem času.

+ Na Dunaju je stopilo v stavko 2000 krojačev, ki zahtevajo na uro 2200 kron, poleg tega pa še premog zastoni. Stavkujočim so se pridružili vsi krojači damske stroke.

+ Varšavska »Rzeczpospolita« pri naša podatke iz službene statistike »Ruske komunistične stranke« za l. 1922. Po teh podatkih šteje sedaj komunistična stranka 300.000 članov, tedaj za 200.000 manj kakor jih je štela lanske leto. Posledica tega nazadovanja so bile odredbe 11. strankinega kongresa, ki se je odločil

za »čiščenje«. Središča komunistične stranke v Rusiji so organizacije moskovske gubernije, petrogradske, jaro-slav-ske, vladimir-ske, nižgorodske, ivanovožnenske, tulske in brijsanske. V teh gubernijah šteje komunistična stranka 79.997 aktivnih članov in 10.000 kandidatov. Na samo Moskvo odpada 33.907 članov, na Petrograd pa 24.183.

+ V Elsas Lotringenu se pripravljajo cele pokrajine na izselitev vsled francoskih namer, zasesti deželo.

+ Ruski delegat Litvinov je v Varšavi konferiral s poljskim predsednikom Piłsudskim. Litvinov je izjavil, da se bo pričela Rusija pogajati s poedinimi državami, ker so ostala pogajanja v Genovi in Haagu brez uspeha.

+ V Moskvi zboruje komunistični kongres. Na dnevnem redu so: 1. Vprašanje zunanje politike. 2. Delo stranke v združništvu. 3. Pregled dela strokovnih organizacij na novih temeljih. 4. Tekoča vprašanja strankine agitacije in propagande. 5. Organizatorična vprašanja stranke in 6. Sklicanje kongresa komunistične internacionale.

+ **Moskovska internacionala** je izdala v berlinskem komunističnem listu »Rote Fahne« poziv nemškemu proletariatu, v katerem poziva nemško delavstvo, naj prekine vsak stik z meščanskimi strankami ter da naj zahteva razpust parlamenta. Berlinska vlada bo protestirala proti temu vmešavanju Rusije v notranje razmere Nemčije.

+ Višji sodni dvor v Moskvi je 8. t. m. izrekel svojo sodbo v procesu proti ruskim socialnim revolucionarjem. Med no izmed njih je obsodil na smrt. Med njimi so: Gotz, Donski, Gerstein, Iva-delmann, Grabowski, Lihartschev, Moronov, Ratner, Elking, Timofejev, Ivanov, Aganov, Altovski in Helena Ivanova. Vseruski centralni kongres je sklenil obsodbo potrditi, z izvršitvijo pa počakati. Vendar pa so mnjenja, da bodo obsodbo takoj izvršili, če ne bodo prenehali socialni revolucionarji s sovražnostmi in špionažo. O procesu bomo obširno poročali v jutrajšnji številki. Sicer pa opozarjamo sodruge na današnji uvodnik.

+ **Dopisnik »Timesa« v Berlinu** poroča, da je vseruski eksekutivni odbor razveljavil smrtne obsodbe, ki jih je izreklo revolucionarno sodišče proti me-tropolitu Benjaminu, profesorju Novicke-mu in proti nekaterim članom pravoslavne cerkve. Obsojence so izročili v sodno preganjanje ljudskemu komisariatu za pravosodje, ki jih bo postavil pred neko drugo revolucionarno sodišče, sestavljeno iz sodnikov in porotnikov.

+ V Arhangelsku je dala sovjetska vlada postreliti večje število oseb, ki so se udeležile pred dvema letoma v severnem Kavkazu boja proti komunistom, pa so bile zajete. Med ustreljenimi je bil general Muravjev, 4 polkovniki in več višjih častnikov. Ustrelili so jih v kljub amnestiji, ki jo je izdala sovjetska vlada lanske jesen.

+ Generalni tajnik Zveze narodov je sporočil madžarskemu ministrskemu predsedniku, naj zaprosi za sprejem v Zvezo narodov, ki bo 4. septembra razpravljala o sprejemu Irske, Afganistana in eventualno tudi Madžarske.

+ Vse zavezniške komisije v glavnih mestih premaganih držav bodo v oktobru prenehale s svojim delom.

+ **Svetovno središče internacionalizma**. Dva znana belgijska internacionalista senator Lafontaine in profesor Atlet sta začela snovati odbor in izdajanje raz-

nih spisov za odločno akcijo, da se postavi mednarodno svetovno središče v Bruslju. To središče bi otvorili 1. 1930. povodom proslave stoletnice belgijske internacionale, imenovali bi ga pa »Cite Internationale«. Tu bi moralo biti osredotočeno vse, kar bi pospeševalo splošni napredek človeštva. To središče bi naj bilo nekakšna ustanova, ki bi jo upravljale razne narodne vlade in mednarodne združitve; mesto pa, na katerem bi stala poslopja »Cite Internationale« bi moralo biti avtomno in nevtrarno. V teh poslopijih bi po večini nastanili muzeje in zbirke, v ostalih pa mednarodno trgovsko zbornico, mednarodni delavski urad, mednarodno banko, mednarodno borzo, mednarodni urad za iznajdbe in patente, mednarodne umetniške razstave, mednarodno gledališče, mednarodne muzikalne prireditve, olimpijske igre in mednarodne velesojme.

+ V Helsingforsu so 10. t. m. otvorili mednarodni kongres esperantistov, ki se ga udeležujejo zastopniki 32 narodov.

+ V Kopenhagenu so otvorili konferenco cerkvene svetovne zveze za pospeševanje internacionalnega sporazuma. Na konferenci je zastopanih 25 narodov z 200 delegati.

+ V Londonu so 7. t. m. otvorili kongres socialistične angleške zveze z izjavo predsednika. Leea, da vojaška okupacija nemškega ozemlja s strani Francoske ne more rešiti reparacijskega vprašanja.

+ Ameriško vojno ministrstvo je zahtevalo kredit za gradnjo 1000 zrakoplovov v »defenzivne svrhe«.

Dnevne vesti.

Češkoslovaški konzulat v Ljubljani sporoča, da je pooblastilo ministrstvo zunanjih stvari v Pragi češkoslovaške zastopnike v inozemstvu, da izstavijo vsem onim, ki dokažejo s zdravniškim spričevalom, da potujejo v svrhu zdravljenja v kako zdravilišče v Češkoslovaški republiki, potni visum za polovično normalno pristojbino. Ta visum pa velja samo za dotično zdravilišče, kar je natančno označeno in je ž njim vsako drugo potovanje po Češkoslovaški republiki izključeno. Določba velja do konca leta 1922.

Verižništvo ob priliki vsesokolskega zleta. Dobri sloves ljubljanskega mesta zahteva, da se vsako navijanje cen, ki bi z ozirom na izredne razmere ob priliki vsesokolskega zleta utegnili nastati, prepreči. Zato opozarja podpisani mestni magistrat tem potom, da se bo na podlagi § 152 obrtnega reda (ces. patent z dne 20. decembra 1869, drž. zak. št. 227 in § 1 ces. naredbes z dne 20. aprila 1854 drž. zak. št. 96) v svrhu preprečenja nadaljnjega navijanja cen začasno zaprlo do 16. avgusta 1922 obrtni lokal vsakemu obrtniku (trgovcu, mesarju, peku, gostilničarju itd.), ki bi na kakršen način v nasprotju z zakonom o pobiranju draginje in brezvestne špekulacije z dne 30. decembra 1921 Ur. l. et 1922 navijal cene. Obenem na se bo slučaj nemudoma ovadil pristojnemu sodišču zaradi uvdbe kazenskega sodnega postopanja. Občinstvo se pa naproša, da v javnem interesu pomaga magistratu pri izvrševanju tega nadzorovanja in samo naznani vse navijalce cen.

Na Kitajskem se je smrtno ponesrečilo pri zadnjem tajfunu (t. j. pomorski veter), 50.000 ljudi.

Ljubljana.

Ljubljanski veliki semeni od 2—11 septembra. Med zadnjimi vestmi iz sejm-

skega urada je bilo pomotoma javljeno, da stane običajni format reklamnega plakata 63×95 cm za dobo velesojma K 120 in reklamni plakati, nalepljeni na karton in viseči v istem formatu 63×95 cm K 120 za en reklamni plakat. Oba plakata stane K 160 po komadu, kar naj blagovolijo vsi interesi vpoštevati. Že sedaj so najavljeni nadvse pričakovane številni obiski iz vseh krajev tu in inozemstva, zato priporočamo vsem tvrdkam, da se poslužijo te redke, zelo ugodne prilike. Legitimacije Obrtne razstave v Celju, ki se vrši od 12.—22. avgusta 1922 so vsem zainteresentom pri uradu Ljubljanskega velesojma brezplačno na razpolago. Z legitimacijo je združena polovična vožnja po vseh železnicah naše krajčevine od domače postaje do Celja in nazaj.

Iz strok. gibanja.

Protidraginska anketa. Dne 10. t. m. se je vršila pod predsedstvom pokr. namestnika Iv. Hribarja protidraginska anketa v knjižnični dvorani pokrajinske uprave v Ljubljani. Zastopnik mestnega magistrata dvor. svetnik dr. Senekovič je zagovarjal zadnjo podražitev kruha v Ljubljani na prav klaveren način, ker je trdil, da so pomočniki zahtevali 40% poviška na mezdah. Pokrajinski namestnik Hribar je med drugim imel popolnoma prav, če je trdil, da po njegovem mnenju tudi pekovski mojstri niso popolnoma nedolžni. Dr. Senekovič ima pač najmanj pravice kot nestrokovnjak, zagovarjati ljubljanske pekovske mojstre, še manj pa prepričavati javnost, da je posledica zvišanju cen kruhu, povišek na mezdah. Ne zdi se nam vredno, zagovarjati se zaščitniku pekovskega opravičenja cen, toda resnici na ljubo, da informiramo javnost, povemo, da so se zvišale mezde in sicer samo na draginske doklade, ne pa na celotno plačo, kakor si to g. Senekovič zamišlja. Zvišalo se je: v I. kateg. za 20% in v II. kateg. za 10%, kar znaša na teden povišek: v I. kateg. 128 K 62 v in v II. kateg. 64 K 31 vin. Po mnenju g. Senekoviča bi moral znašati povišek na teden v I. kateg. 357 K 24 v in v II. kateg. 337 K 24 vin, kar je pa velika razlika od resnega poviška, katerega so pomočniki z dne 7. t. m. sprejeli. Na tokratni podražitvi cen na kruhu povemo, da mojstri niso bili nikakor opravičeni, ker povišek na draginske doklade je na skupne dohodke proti izdatkom komaj pol odstotka. Kako ugotoviti dejanski zaslužek pekovskih mojstrov, bo vedel povedati najbolje pekovski mojster Dolinar in inspekcija dela, katera je morala vsled nevolje Dolinarja brez opravila zapustiti komisionalni pregled in tehnično ugotovitev obratovanja v pekovskih obratih in obratovanju. To bi naj bil ključ centralni vladi kakor tudi pokrajinskemu namestniku Hribarju, katerim lahko ugotove dohodke navijalcev cen. Kar se pa tiče nadaljnjega poteka ankete, nam ni potreba več razmotrivati, ker je zadosti, če povemo, da Hribar ni vzdržal predsedstvo do konca, marveč ga je nadomestoval g. Ribnikar!

Vestnik Svobode.

Članom abstinenčnega odseka ljubljanske »Svobode«. Sestanek odseka dne 16. avgusta (v sredo) točno od 19. do 20. v upravnistvu »Napreja«, Frančiškanska ulica 6/I. (skozi dvorišče)! Pridite tudi tisti, ki ste člani »Svobode« — abstinenti, pa do sedaj še niste pristopili k odseku. — Predsedstvo.

Vsem socialistom - abstinentom v Sloveniji! Abstinenti - člani »Svobode«

(Kdor še ni član »Svobode« naj se organizira pri podružnici v svojem kraju: če tam ni podružnice, more vsakdo pristopiti k ljubljanski podružnici »Svobode«), ki niso še nikjer organizirani kot abstinenti, bodisi da v njihovem kraju ni podružnice »Svobode«, bodisi da pri njihovi podružnici ni za ustanovitev abstinenčnega odseka dovoljnega števila abstinentov, morejo pristopiti direktno abstinenčnemu odseku ljubljanske »Svobode«, ki je bil pred kratkim ustanovljen in prav energično deluje! Obrnite se na naslov »Angelo Cerkenik, uredništvo »Napreja«, Frančiškanska ulica št. 6/I.«, nakar dobite v najkrajšem času vsa potrebna pojasnila!

Vrednost denarja. 1 dolar velja 82.50 Din, 1 lira 3.82 Din, 100 avstrijskih kron pa 18 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.57 švicarskih frankov.

Dopisi.

Hrastnik. Dne 6. 8. 1922, so imeli delavci Zveze rudarskih delavcev shod, na katerem je bil glavni referent g. Emil Štefanovič, nekdanji poslanik SHS na Dunaju, kateri je spisal brošuro »Moji zapiski«, v kateri opisuje, kako zvesto je služil v času prevrata belgaiske vlado. Dne 6. avgusta pa je prišel v Hrastnik s pozivom za »enotno fronto«. Mi predlagamo g. Štefanoviču, naj še popreje preštudira nauke Karla Marksa, če hoče priti do »enotne fronte«, potem pa naj pride med proletarijat! Mi namreč poznamo »enotno fronto« samo takrat, če je organiziran vsak zaveden proletarec v vseh štirih organizacijah in je prepričan socialist na podlagi naukov Karla Marksa. G. Emil Štefanovič, v nauk, katere vi učite med proletariatom pa ni enotnosti, ker vabite vse brez razlike strank v svoje organizacije, naj si bodo kateregakoli političnega mišljenja. Kako se to ujema z nauki našega očeta znanstvenega socializma? Mi se stem ne strinjamo, ker sem na ta način na eni strani lahko za svoj procvit, na drugi strani pa moram biti za kapitalizem. Mi g. E. Štefanoviču, čestitamo, ker prihaja med bedne delavce iz »enotne fronte«! Zakaj se pa takrat še niste tega zavedali, ko ste bili poslanik na Dunaju? Ko so prihajali misleči proletarci za enotnost — kaj ste pa vi ukrepali, to je razvidno iz vaše brošure, ki jo še sedaj skoro zastoni prodaja uboga Jugoslavija. G. Štefanovič, mi in Kars Marks pravimo: proletarci vseh dežel združite se, vi pa pravite: vsaj v Sloveniji, mi pa že vemo, zakaj! G. Štefanovič, ker vam je na srcu enotnost zakaj pa niste prišli v Celje na vsedelavski zlet, ki je bil razvit proti reakciji kapitalizma in buržoazije? Kličemo: proletarci vseh dežel združite se, proči pa z demagoštvom. — Več zavednih rudarjev.

Po svetu.

— Haaška konferenca je končala kakor konferenca v Genovi. Definitivne rešitve ni prinesla, ker je ni mogla. Vseeno, približala je Rusijo zapadni Evropi in ostalemu svetu in slednjega Rusiji. To je najvažnejše, kajti Rusijo je treba rešiti iz osamljenja. Drugo pride pozneje. — Ko so prišli na krmilo boljševiki, del prejšnje ruske socialdemokratske stranke, sedaj komunisti, so državni kapitalistični vlad slovesno prisegali, da ne bodo nikdar priznali vlade ruskih krvnikov. Preje so priznavali vlado carjevih krvnikov, ampak carizem je varoval svetost privatne last-

nine in izkoriščanje ljudstva in v tem je razlika. Sovjeti so na drugi strani prisegali, da ne plačajo dolgov carievih vlad in da ne bodo sklepali kompromisov z buržuazijo. Takrat je bila blokada najtrdnješa in civilna vojna najhujša. Ali carizem je bil preveč mrtev, prestar, da bi se ga moglo še kdaj priklicati v življenje in ga ohraniti živega. In kapitalizem na drugi strani je imel v sebi še preveč življenjske sile, da bi se ga moglo zadaviti s svetovno revolucijo, s katero so računali v Moskvi. Zato je morala bojevitost vodilnih oseb izginjati in pričeli so se kazati prvi znaki za zblíževanje. Rusija je veliko prestala in njenega trpljenja še ni konec. Istotako trpi prebivalstvo drugih dežel, v enih več v drugih manj, toda povsod trpi vsled posledic sistema, kakršen je. Razni neuradni pregovori, ki so se vršili med zastopniki Rusije in nekaterih evropskih držav, in poznejše uradne konference med Rusijo in drugimi državami, gladijo pot v boljše razmere. Boj pa se bo nadaljeval, ker ga zahteva razvoj, pa četudi se ga nekateri dobri ljudje branijo in sanjajo o možnosti prijateljstva med delom in kapitalom. Boj ostane, le da se bo nadaljeval v mirnejših oblikah, dokler se zopet ne vžge iskra, ki bo pognala človeštvo po eni strani nekaj korakov nazaj in po drugi za dvakrat toliko korakov naprej. Ruska revolucija, padec treh najmočnejših dinastij, to so koraki naprej. Destrukcije

voine sovraštva in vse kar je v zvezi z imperializmom in militarizmom, pa so koraki nazaj, ki jih je napravila zadnja svetovna vojna. Dva koraka naprej, enega nazaj, je naša normalna hoja. Trideset nazaj in štirideset naprej pa gremo v krizah, kakor jo preživljamo v zadnjih letih.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptič. in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in **vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje** hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakoga 3 dvojne ali 1 špeciálna steklenica 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice 300 K
24 „ 8 „ „ 570 K
36 „ 12 „ „ 800 K

POŠTnine PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 8 K in 12 K; Elsa mentolni klinčič 16 K; Elsa posipalni prašek 12 K; Pravo Elsa ribje olje 80 K; Elsa voda za usta 48 K; Elsa kolonska voda 60 K; Elsa šumskimirsi 60 K; Glycerin 16 K in 60 K; Lysol, Lysoform 48 K; Kineski čaj 4 K; Elsa mrčesni prašek 16 K; Strup za podgane in miši po 16 K in 20 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA
donja Elsatrg št. 252 Hrvaško.

Najcenejša narodna jed

so testenine

„Pekate“

zdelane iz samega zdroba jeklene pšenice, vsebujejo najplemenitnejše dele zrnja. Zato so najbolj redilne, pri izvrstnem okusu. Iz istega vzroka, ker izdelane iz samega zdroba, se pa tudi najbolj nakuhajo, tako da dosežejo do trikratni volumen nekuhanih.

Na prodaj krasna vila

v lepi legi, 3 orale sadnega vrta, vse v dobrem stanju. Več pove Josip Sturm v Sesterzah, p. Ptujška gora.

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Kranjske tvornice „TITAN“
Kamnik pri Ljubljani sprejmejo

več ključavničarjev in enega kleparja

za tovarniško delo takoj ali pozneje v trajno, dobro plačano službo.

Pridobivajte naročnike!

Poslovne prostore

na najlepšem kraju v Ljubljani, in sicer v **prilici, prvem in drugem nadstropju v novi zgradbi** na oglu Aleksandrove in Gledališke ulice, bo oddal v najem Pokojninski zavod predvidoma od 1. avgusta 1923 naprej.

Interesenti, kojim so najemniški pogoji na vpogled v zavodu Šolski drevored št. 2 vsak delavnik od 8. do 12. predpoldne, naj vložijo svoje ponudbe najpozneje do ponedeljka dne 21. avgusta t. l. pri ravnateljstvu zavoda.

V Ljubljani, dne 9. avgusta 1922.

Pokojninski zavod za nameščence
v Ljubljani.

Upravitelj:
Fr. Vedernjak.

Ravnatelj:
Dr. Sagadin.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem zopet otvoril

MENJALNICO

v kolodvorski ulici št. 41 na dvorišču levo (poleg carinske posredovalnice A. Grom) ter se priporočam tudi nadalje za v prejšnjem delovanju izkazano mi naklonjenost.
Milan Stubelj.

Tovarna
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva

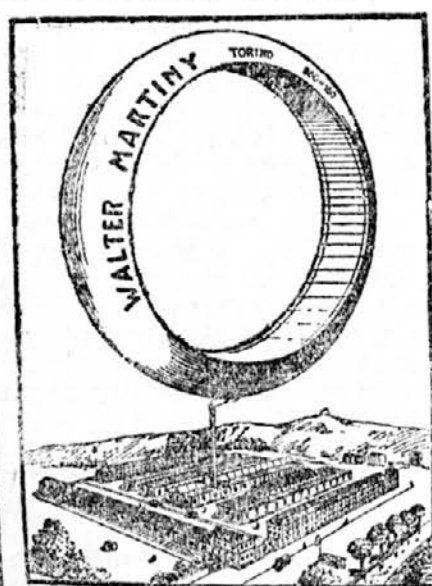
Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:
Novomesto
Glayni trg

Maribor
Gospiska ul. 38

Kočevje
št. 39.

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Telefon št. 588.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. št. 470.
Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.